

POPPIA PUVUISSA | Kuja 20.2.-31.5.2015

Poppia puvuissa

Näyttely Suomen kansallispukekeskuksen Kujalla 20.2.-31.5.2015

Suomen käsityön museon yhteydessä toimivan Suomen kansallispukekeskuksen Kujalla nähdään flirttiä perinteisen pukeutumisen ja fantasian välillä. Poppia puvuissa –näyttelyssä on kahdeksan käsityöläisen näkemys perinteen hyödyntämisestä muoti-näytöspuvuissa. Puvut esiteltiin marraskuussa 2014 Suomen kädentaidot –messuilla Tampereella muotinäytöksessä Folkista poppia –sisääntulossa.

Idea muotinäytöspukuihin tuli Taitoliiton järjestämän [Folkista poppia –suunnittelukilpailun myötä](#).

Kilpailutöissä oli odotettua vähemmän pukuja tai vaatteita, joissa olisi riemukkaasti tuotu perinnettä nykypäivään. Kilpailun innoittamina Suomen käsityön museo ja Taitoliitto kutsuivat kahdeksan käsityöyrittäjää mukaan luomaan näytöspukuja, joiden ei tarvinnut olla katu-uskottavia. Käsityöläiset valittiin entuudestaan nähtyjen näyttöjen perusteella ja mahdollisimman kattavasti ympäri Suomea. Käsityöläiset saivat kutsua omiin asukokonaisuuksiinsa myös muita käsityöläisiä.

Jokainen osallistuja sai itse päättää, mitä nosti esille suomalaisesta perinteestä. Vinkiksi annettiin suomalaisten kansanomaisten vaatekunnan tyypillisyyksiä: käsityötekniikoiden runsaus, värien kirjo, materiaalien tarkka hyödyntäminen (zero waste) sekä näiden kaikkien asioiden ennakkoluuloton yhdistely. Tuloksena syntyi kahdeksan upeaa ja mielikuvituksellista muotinäytöspukua, joista osa on näyttelyssä kokonaisena, osa asuina ja osa kuvasuurenoksina.

Kilpailuun kutsutut käsityöyrittäjät, puvun nimi ja paikkakunta:

- Sirpa Hasa / Hasa Design, Kanakuningatar, Konnevesi
- Laura Merz / design allsorts, Urban Nomad, Lohja, Berliini
- Soja Murto / T:mi Soja Murto, Sara ja väre, Imatra
- Leena Sipilä / Papiina Oy, Pinnalla, Jyväskylä
- Pistosryhmä / Taito Kymenlaakso, Pahantorjuntapanssari, Hamina
- Seija Ranttila / Sägat, Unna Ulda, saamelainen, Tampere
- Elina Saari / Felt Faction Ky, Riemurasia Orimattila
- Minna Suuronen / Minna Suuronen Design, Ruskatar, Kuopio

Lisätietoja

Raakelin fransut, ruusut ja ruukut

Raakel Kumpulainen, Viitasaari

Suomen käsityön museon Näytönpaikassa 29.9.–25.10.2015

95-vuotias viitasaarelainen Raakel Kumpulainen on fransun, monipuolisen kirjonnin ja keramiikan taitaja.

– Voi, et arvaa, kuinka olen innostunut, sanoo 95-vuotias Raakel Kumpulainen ja nauraa heleästi. Silmät tuikkivat veitikkamaisesti eivätkä ikävuodet paina, kun hän pääsee puhumaan käsitöistä. – En tiedä, mistä tätä intoa riittää. Mutta käsistäni, niistä minä olen kiittänyt.

Viimeksi tämä käsitöiden grand old lady hullaantui ruotsalaiseen 1800-luvun kirjontamalliin. Punaista kirjontaa pellavaliinalle, reunaan fransupitsiä, Raakel-rouvan lempiteemaa.

Fransu, pitsimäinen solminta, on kulkenut Raakel Kumpulaisen matkassa pitkän matkan. Hänen käsissään on valmistunut satoja fransuliinoja, ja valmistuu yhä. Vuosikymmenten aikana hän on opettanut lukuisille naisille tämän herkän tekniikan.

Tekijän käsitöiden määrä on hämmästyttävä. Piirongin laatikoista ja arkusta löytyy toinen toistaan kauniimpia ja huolellisesti merkattuja töitä. On leikekirjontaa, Hardangerompelua ja laakapistoin tehtyjä kuvioita niin villakankaalle kuin pellavalle. On poppanoita, rekipeittoja ja alusta loppuun saakka itse tehtyjä vaatteita.

Ja jälleen Raakel syttyy.

– Tuli valtava innostus, kun ajattelin miten valtava työ vanhan pellavakankaan takana on ollut. Ensin on kasvatettu pellava. Sitten se on valmistettu aputyön kanssa langaksi ja ryhdytty suurella innolla kutomaan. Kun sain tämän kankaan, sytyin heti suunnittelemaan, mitä sillä teen. Kangas on niin kaunis.

Tekijä kuvaa itseään ryöpsähteleväksi.

Se on totta. Milloin hän paneutuu värjäämään kasviväreillä lankoja, milloin kutomaan omat kankaansa, milloin tekemisen palo suuntautuu keramiikkaan.

Viitasaarelaisen Raakel Kumpulaisen retrospektiivinen näyttely Raakelin fransut, ruusut ja ruukut Näytönpaikassa esittelee tämän monilahjakkaan ja tuotteliaan käsityöläisen töitä. Esille on laitettu muun muassa valkoleikekirjontaa, kirjontaa pellavalle ja villakankaalle sekä keramiikkaa.

Ennen sota-aikaa Raakel kävi Naiskotiteollisuuskoulun Kittilässä. Viitasaarella ja Keski-Suomessa hän on osallistunut aktiivisesti muun muassa kotiteollisuusyhdistyksen toimintaan. Vuosikymmenet hän toimi Viitasaaren kansalaisopistossa käsityönopettajana.

Kumpulaisen energiasta kertoo, että vielä viime vuonna hän osallistui aktiivisesti opiston savipiirin toimintaan. Käsitöitä hän tekee yhä omassa kodissaan Viitasaaren keskustassa.

Lisätietoja

Marja-Liisa Kumpunen

p. 0400 520006

marjaliisa.kumpunen(at)gmail.com

Kuvassa yksityiskohta Vuorelman kansallispukukuvastosta vuodelta 1952. Kuvaston pukuakvarellit on tehnyt taiteilija Alli Touri. Kuva: Suomen kansallispukukeskus

Yhtä juhlaa – suomalainen kansallispuku 130 vuotta

Kansallispukujen historiaa ja juhlaa vuosien varrelta

Kansallispuvun juhluvuoden näyttely Suomen kansallispukukeskuksen Kujalla 6.6.2015 – 17.1.2016

Yhtä juhlaa -näyttely juhlistaa suomalaisen kansallispuvun 130-vuotista historiaa ja kansallispukujemme käyttöä suomalaisille merkityksellisissä tilanteissa. Suomalainen kansallispuku on elänyt mukana tapahtumissa ja juhlissa ja sillä on kerrottavanaan monta nostalgista tarinaa. Suomalaisen kansallispuvun historia on jatkoa kansanpukujen historialle. Kansallispuvut pohjautuvat kansan 1700- ja 1800-luvuilla käyttämiin juhla-asuihin.

Venäjän keisari pari vieraili Suomessa 5.8.1885 ja Lappeenrannassa keisarinna Maria Feodorovna sai suomalaisilta naisjärjestöiltä lahjaksi käsitöillä koristetun soutuvene. Veneen soutajina oli kahdeksan kansallispukuihin pukeutunutta naista. Heidän pukunsa edustivat Suomen maakuntia ja pukujen malleina olivat kansanomaiset juhla-asut. Tapahtuma uutisoitiin näyttävästi sanomalehdissä myös maamme rajojen ulkopuolella. Tätä tapahtumaa pidetään suomalaisen kansallispuvun syntymäpäivänä.

Tänä päivänä Suomessa on noin 400 erilaista kansallispukumallia. Osa kansallispuvuista on suomalaisten erityisesti rakastamia, kuten Pauligin Paulan tunnetuksi tekemä Sääksmäen naisen kansallispuku. Näyttelyssä onkin esillä kansallispukujemme historian suosituimpia ja rakastetuimpia malleja. Näyttelyssä kerrotaan myös, kuinka kansallispukumallit ovat muuttuneet 130 vuoden aikana: yleismuodin mukaan kankaita kevennettiin, hameen helman pituuksia muutettiin ja puvun osia karsittiin ja kansallispuvun yhteys kansanpukuihin alkoi etäännyttää.

Vuonna 1979 perustettiin Suomen kansallispukuneuvosto. Neuvoston yhtenä tehtävänä oli uusien kansallispukumallien kokoaminen ja olemassa olevien tarkistaminen esikuviaan vastaaviksi. Pukutarkistuksissa mm. puvun materiaalit ja mittasuhteet palautetaan alkuperäisiä vastaaviksi hyödyntäen museoiden kokoelmia. Pukuja saatetaan myös täydentää uusilla puvunosilla esim. esiliinoilla, päähineillä ja päällysvaatteilla. Tänä päivänä Suomen kansallispukukeskus vastaa pukutarkistuksista ja uusien pukumallien kokoamisesta. Edelleen kaikki olemassa olevat kansallispukumallit ovat yhtä virallisia ja arvokkaita sellaisinaan. Ne kertovat omalta osaltaan suomalaisen kansallispuvun tarinaa.

Lisätietoja